



MOŽNÁ JSTE TO PRÁVĚ VY, KDO UMÍ DÁT DĚTEM DOMOV
Děti v domovech vyrůstají, ale v rodinách budou opravdu žít.



CENTRUM PSYCHOLOGICKÉ POMOCI
příspěvková organizace

Doprovázíme vás již 14. rok...



NADACE ČEZ





ÚVODNÍ SLOVO

Milí přátelé, zájemci o oblast náhradní rodinné péče,

do rukou se Vám dostává publikace, kterou jsme připravili pro všechny, kdo by se rádi dozvěděli něco více o tom, jak se stát náhradním rodičem. Naším cílem je nabídnout Vám zde alespoň základní informace o cestě k náhradnímu rodičovství a zároveň Vám sdělit jakou podporu náhradním rodinám nabízíme. Ať už Vás ke čtení následujících stránek přimělo cokoliv, doufáme, že informace, které zde naleznete, pro Vás budou užitečné.

Děkujeme Vám za pozornost, kterou věnujete problematice péče o ohrožené děti.

Tým pracovníků Centra psychologické pomoci

DĚKUJEME NADACI ČEZ,
KTERÁ FINANČNĚ PODPOŘILA
VZNIK TÉTO PUBLIKACE





OBSAH

O náhradních rodičích	6
O Centru psychologické pomoci, o nás	7
Kde nás najdete	8
Náhradní rodinná péče v České republice	10
Kroky na cestě k náhradnímu rodičovství	12
Odborné psychologické posuzování a příprava	14
Přijetí a předávání dětí v procesu náhradní rodinné péče.....	16
Naše služby pro rodiny vykonávající náhradní rodinnou péči.....	18
Služby pro osvojitelské rodiny	19
Odborné doprovázení při výkonu pěstounské péče	20
Finanční podpora pěstounské péče	27
Realizujeme projekt Dejme dětem rodinu	30

SEZNAM POUŽÍVANÝCH ZKRATEK A POJMŮ

V této brožuře a možná i v jiných materiálech věnujících se problematice náhradní rodinné péče se můžete setkat s nejrůznějšími zkratkami a pojmy, uvádíme zde výčet alespoň některých z nich.

NRP – náhradní rodinná péče

OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí, je odbor péče o děti a mládež příslušného pověřeného obecního úřadu. Tento orgán má mimo jiné zastupovat zájmy dítěte, které bylo svěřeno do pěstounské péče.

PP – pěstounská péče, forma náhradní rodinné péče

PPPD – pěstounská péče na přechodnou dobu, forma náhradní rodinné péče

OSP – odborné sociální poradenství, forma odborné pomoci lidem, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci, v praxi představuje např. setkávání klienta a psychologa, kdy společně věnují pozornost klientově tíživé situaci

KLÍČOVÝ SOCIÁLNÍ PRACOVNÍK – určený pracovník, který je odpovědný za koordinaci a kvalitu služeb poskytovaných určitému klientovi

PRIDE – označení pro systém odborného posuzování a příprav v náhradní rodinné péči

RESPITNÍ PÉČE – odlehčovací péče, krátkodobá i dlouhodobá pomoc se zajištěním osobní péče o svěřené dítě

O NÁHRADNÍCH RODIČÍCH

Kdo jsou náhradní rodiče? Jak se stát náhradním rodičem? Jaký by měl náhradní rodič být? Můžu jím být právě já a co bych měl splňovat?

Na výše zmíněné otázky bohužel neexistuje jednoduchá stručná odpověď. Z pohledu zákonů České republiky je náhradním rodičem ten, komu bylo na základě soudního rozhodnutí svěřeno do péče dítě, o které se jeho vlastní rodina nemohla postarat. Soudnímu rozhodnutí předchází celá řada kroků (podrobněji na následujících stranách), jejichž cílem je zajistit dítěti co nejlepší péči v rodinném prostředí, zajistit mu nový domov.

Náhradními rodiči se stávají lidé, kteří mají zájem a schopnosti poskytnout domov dětem, které mají díky svému životnímu příběhu potřeby, které se v mnohém mohou lišit od potřeb dětí, které vyrůstaly v bezpečném a láskyplném prostředí.



Náhradní rodiče vytváří domov dětem, které byly zanedbávané, fyzicky a psychicky týrané, sexuálně zneužívané, dětem se zdravotním a mentálním postižením.

Náhradní rodiče vyplňují prázdná a důležitá místa v životech dětí, které přišly o svůj původní domov.

„Přestože si to ani neuvědomujeme, vyplňujeme důležitá místa v životech druhých lidí.“

Robert Fulghum

O CENTRU PSYCHOLOGICKÉ POMOCI

Naše organizace byla založena v roce 2003, vznikla sloučením několika poraden pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy, které v Moravskoslezském kraji působily už od roku 1973. Od roku 2003 se intenzivně věnujeme oblasti náhradní rodinné péče. Na základě pověření Moravskoslezského kraje se podílíme na odborném posuzování zájemců o přijetí dítěte do náhradní rodinné péče, zajišťujeme zároveň jejich odbornou přípravu. Následně v rámci uzavření „Dohody o výkonu pěstounské péče“ **doprovázíme a podporujeme pěstounské rodiny na jejich cestě s přijatými dětmi.** Odbornou podporu poskytujeme také rodinám, které přijaly dítě do osvojení.

Jsmo zde také pro všechny, kteří o roli náhradního rodiče uvažují a chtěli by se dozvědět více. **Uvažujete-li o přijetí dítěte do náhradní rodinné péče, můžete se na nás obrátit, rádi Vám nejlépe osobně, ale i telefonicky nebo e-mailem zodpovíme všechny Vaše dotazy.**

Přehled našich pracovišť včetně kontaktních údajů, jsme pro Vás připravili na následujících stránkách.

Klademe velký důraz na neustálé vzdělávání našich pracovníků, věříme, že je nezbytnou podmínkou k tomu, abychom byli schopni svým klientům poskytnout odborný a individuální přístup k životní situaci, kterou se rozhodli s námi sdílet. Hlavní roli pro nás představují naši klienti, od kterých se každodenně učíme a snažíme se každou jednotlivou zkušenost s klientem zúročit ve prospěch klientů budoucích. Jinak řečeno odborníky se stáváme nejen díky neustálému vzdělávání ale také díky svým klientům, s kterými jsme vždy připraveni sdílet dobré i zlé.



Při poskytování všech našich služeb se řídíme etickým kodexem pracovníků Centra psychologické pomoci, který zaručuje zejména:

NESTRANNOST: respektujeme jedinečnost každého klienta a pracujeme s ním bez jakékoliv formy diskriminace

DŮSTOJNOST: svým jednáním a chováním zachováváme lidskou důstojnost klientů

OSOBNÍ VOLBU KLIENTA: respektujeme právo klienta vyjádřit své přání, potřeby, názory, postoje a rozhodnutí

BEZPLATNOST SLUŽEB: veškeré poskytované odborné služby jsou pro klienty bezplatné

Úplné znění etického kodexu je pro Vás připraveno k nahlédnutí, na kterémkoliv z našich pracovišť a také na našich webových stránkách www.cepp.cz v sekci o nás.

KDE NÁS NAJDETE?

Všechna naše pracoviště nesou známku „PŘÁTELSKÁ DĚTEM“, své prostory jsme upravili tak, aby se u nás děti cítily příjemně a bylo jim k dispozici vše potřebné.



Informaci o provozní době našich pracovišť můžete najít na www.cepp.cz.

Naše pracoviště se zpravidla nacházejí přímo v centru měst a jsou pohodlně dostupná prostředky hromadné dopravy. Všechna naše pracoviště jsou bezbariérová, s výjimkou pracoviště Bruntál a Opava, kde případný potřebný bezbariérový přístup klientů řešíme individuálně.

-  **Pracoviště** ...naše poradny, zde jsme Vám k dispozici ve všední dny.
-  **Kontaktní místa** ...abychom Vám byli blíže, zde jsme Vám k dispozici po domluvě.



KONTAKT NA NAŠE PRACOVISTĚ:

PORADNA PRO NÁHRADNÍ RODINNOU PÉČI V OSTRAVĚ

Hornická 2806/84, 702 00 Moravská Ostrava
telefon: 596 115 943, 777 499 639, e-mail: nrp@cepp.cz

RODINNÁ A MANŽELSKÁ PORADNA KARVINÁ

Karola Šlíwky 620/7, 733 01 Karviná
telefon: 596 317 575, 777 499 648, e-mail: karvina@cepp.cz

RODINNÁ A MANŽELSKÁ PORADNA OPAVA

Pekařská 4, 746 01 Opava
telefon: 553 612 501, 777 499 630, e-mail: opava@cepp.cz

RODINNÁ A MANŽELSKÁ PORADNA BRUNTÁL

Dukelská 2, 792 01 Bruntál
telefon: 554 717 993, 777 499 632, e-mail: bruntal@cepp.cz

RODINNÁ A MANŽELSKÁ PORADNA FRÝDEK – MÍSTEK

Jiráskova 457, 738 02 Frýdek – Místek
telefon: 558 438 600, 777 499 635, e-mail: fm@cepp.cz

RODINNÁ A MANŽELSKÁ PORADNA NOVÝ JIČÍN

Štefánikova 7, 741 01 Nový Jičín
telefon: 556 702 265, 777 499 633, e-mail: nj@cepp.cz

RODINNÁ A MANŽELSKÁ PORADNA TŘINEC

Máchova 1134, 739 61 Třinec - Lyžbice
telefon: 558 438 600, 773 112 150, e-mail: trinec@cepp.cz



NÁHRADNÍ RODINNÁ PÉČE V ČESKÉ REPUBLICE

V posledních letech prochází péče o děti, kterým jejich biologičtí rodiče nejsou schopni zabezpečit potřebnou péči, výraznými změnami. Dlouholetá diskuze mezi odborníky, politiky, společností vyústila v podporu institutu pěstounské péče nejen na půdě neziskových organizací, ale odrazila se také v zákonech, které se vztahují ke způsobům péče o ohrožené děti. Vedle tzv. ústavní péče, kdy žijí děti v dětských domovech, je tedy jednoznačná snaha kdykoliv to jen jde upřednostňovat pro dítě takové prostředí, které mu co nejlépe nahradí biologickou rodinu. V České republice takový způsob péče podporují všechny formy náhradní rodinné výchovy jako je osvojení, pěstounská péče, pěstounská péče na přechodnou dobu, poručenství či svěřením dítěte do výchovy jiné osoby než rodiče. Všem těmto formám je společné také to, že respektují potřebu dítěte udržovat a rozvíjet vztahy s biologickou rodinou kdykoli to je pro něj prospěšné.

OSVOJENÍ je pro opuštěné děti nejlepší možnou formou náhradní rodinné péče. Osvojeny jsou zpravidla nezletilé děti, které jsou tzv. právně volné (biologičtí rodiče dítěte dali souhlas s jeho osvojením nebo byli zbaveni rodičovské zodpovědnosti). Osvojitelé nebo také adoptivní rodiče přijímají dítě za své ve všech aspektech a mají k němu stejná práva a povinnosti jako k dítěti, které by se jim narodilo. Biologičtí rodiče dítěte již do výchovy nemohou nijak vstupovat, nemají žádná rodičovská práva a povinnosti.

DO PĚSTOUNSKÉ PÉČE bývají zpravidla přijímány děti, jejichž biologičtí rodiče nebyli zbaveni rodičovské zodpovědnosti. Pěstoun o dítě osobně pečuje a má právo zastupovat ho a spravovat jeho záležitosti jen v běžných věcech, k výkonu mimořádných záležitostí žádá souhlas zákonného zástupce (např. složitější lékařský zákrok, cesta do zahraničí).





Pěstoun nemá k dítěti vyživovací povinnost. Od pěstouna se očekává, že bude podporovat budování žádoucích vztahů přijatého dítěte s jeho původní rodinou.

PĚSTOUNSKÁ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU je poskytována dětem, které nemohou zůstat ve své vlastní rodině a hledá se pro ně dlouhodobé řešení (návrat do vlastní rodiny, osvojení, dlouhodobá pěstounská péče). Do PPPD je dítě svěřeno po dobu maximálně jednoho roku.

Naše služby jsou zaměřeny na klienty, kteří projeví zájem o osvojení a pěstounskou péči či pěstounskou péči na přechodnou dobu a následně na jejich doprovázení ve chvíli, kdy přijímají a pečují o svěřené dítě.

NA PROCESU OSVOJENÍ SE PODÍLÍME V TĚCHTO OBLASTECH:

- Odborné posuzování zájemců
- Odborná příprava na přijetí dítěte do péče
- Odborné sociální poradenství

V PROCESU PĚSTOUNSKÉ PÉČE A PĚSTOUNSKÉ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU PŮSOBÍME PŘI:

- Odborném posuzování zájemců
- Odborné přípravě na přijetí dítěte do péče
- Doprovázení pěstounských rodin na základě uzavření smlouvy o výkonu pěstounské péče

KROKY NA CESTĚ K NÁHRADNÍMU RODIČOVSTVÍ

Cesta k náhradnímu rodičovství představuje dlouhodobý a časově náročný proces, který tvoří následující kroky:

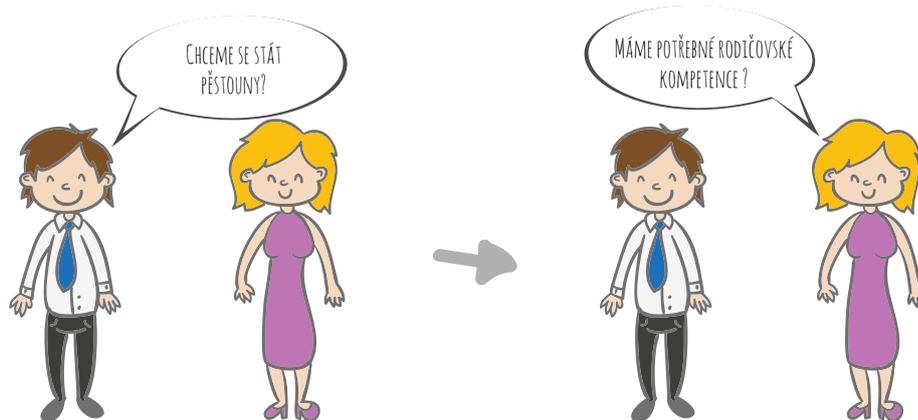


ROZHODNUTÍ VYDAT SE NA CESTU NÁHRADNÍHO RODIČOVSTVÍ

Podání žádosti o zařazení do evidence osob, které mohou být náhradními rodiči, které se podává na sociální odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností (součástí je např. výpis z rejstříku trestů, zpráva o zdravotním stavu od ošetřujícího lékaře, záznam o sociálním šetření, údaje o ekonomických poměrech).

ODBORNÉ POSOUZENÍ A NÁSLEDNÁ ODBORNÁ PŘÍPRAVA NA PŘIJETÍ DÍTĚTE DO RODINY

Je součástí komplexního posouzení Vámi podané žádosti a je realizováno na našich pracovištích v rámci Moravskoslezského kraje.



PŘIJETÍ DÍTĚTE DO NĚKTERÉ Z FOREM NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE.

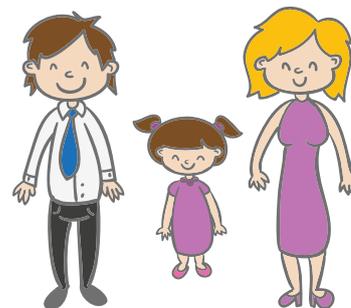
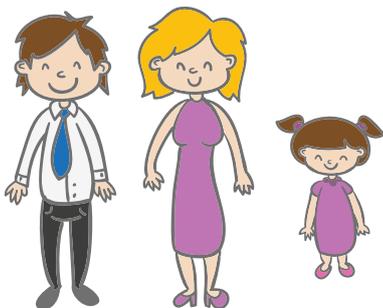
Probíhá na základě rozhodnutí (úřadu) o zařazení do evidence žadatelů o přijetí dítěte do náhradní rodinné péče. Následuje samotné čekání na přijetí dítěte do péče.

V PŘÍPADĚ PĚSTOUNSKÉ PÉČE – UZAVŘENÍ DOHODY O VÝKONU PĚSTOUNSKÉ PÉČE S DOPROVÁZEJÍCÍ ORGANIZACÍ.

Dohodu můžete podepsat s tzv. pověřenou osobou, kterou je i naše organizace. Uzavřete-li dohodu o výkonu pěstounské péče s námi, budete mít nárok na bezplatné využívání celé řady služeb, které jsou podrobně popsány v této publikaci (str. 18 – 26. str.).

VÝKON NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE

Nejste na to sami, podporou Vám jsou pracovníci doprovázející organizace a orgánů sociálně-právní ochrany dětí. Stáváte se součástí týmu odborníků, kteří mají za úkol zajistit přijatému dítěti tolik potřebný domov.



ODBORNÉ PSYCHOLOGICKÉ POSUZOVÁNÍ A PŘÍPRAVA NA PŘIJETÍ DÍTĚTE DO NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE

Na základě požadavku Moravskoslezského kraje zabezpečuje Centrum psychologické pomoci odborné posuzování a přípravu žadatelů o přijetí dítěte do péče, jejich obsah a doba trvání je upravena Zákonem č. 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí.

Jedná se proces skládající se ze dvou prováděných úkonů, které jsou úzce spjaty s potřebami dětí, které do NRP přicházejí. Zjednodušeně řečeno **hledáme rodiče, kteří mají potenciál poskytnout péči dětem:**

- **traumatizovaným**
- **zdravotně postiženým**
- **různého věku**
- **různého etnika**

ODBORNÉ PSYCHOLOGICKÉ POSUZOVÁNÍ ŽADATELŮ O PŘIJETÍ DÍTĚTE DO PÉČE:

v této části se žadatel/žadatelé setkávají s psychologem, aby si vyjasnili **očekávání**,

kteří jsou na ně jako na budoucí rodiče kladena. Prostřednictvím rozhovorů, dotazníků, testů se spolu s psychologem snaží poznat a porozumět své osobnosti, motivaci, partnerským vztahům, rodičovským kompetencím z hlediska potřeb přijímaného dítěte.

PŘÍPRAVA NA PŘIJETÍ DÍTĚTE DO PÉČE:

V návaznosti nebo souběžně s konzultacemi s psychologem probíhá tzv. **příprava na přijetí dítěte do péče.** Hlavním cílem **přípravy je poskytnout žadatelům co nejjasnější představu o jejich roli náhradního rodiče,** přiblížit jim situaci a potřeby přijímaného dítěte a k nim se vztahující **rodičovské kompetence.** Příprava probíhá ve skupině pod vedením týmu lektorů pro oblast NRP. Samostatně přípravu absolvují v přiměřeném rozsahu (4 - 8 hodin) i děti žadatelů.

Posuzování a příprava jsou bezpochyby také prostorem pro otázky žadatelů, prostorem v němž žadatelé zjišťují svá očekávání a **lépe své představy** o roli náhradního rodiče konfrontují s realitou, prostorem v kterém nacházejí odpověď na otázky „**Co všechno náhradní rodičovství představuje?**“ a „**Chci se stát náhradním rodičem?**“.

Jedním ze způsobů příprav je **program PRIDE,** který zdůrazňuje aktivní roli žadatelů v průběhu přípravy, poskytuje zároveň příležitost k rozvoji a také možnost ověření vlastního pohledu na problematiku NRP v rámci skupiny.

Rozsah a obsah příprav vychází z konkrétní formy NRP, u pěstounské péče a adopce se aktuálně jedná o 48 hodin, v případě pěstounské péče na přechodnou dobu o 72 hodin. Po absolvování přípravy je posuzujícím psychologem případně

i lektory příprav vyhotovena závěrečná zpráva, která obsahuje vyjádření ke kompetencím žadatelů a rizikům pro zařazení do evidence žadatelů o NRP. S obsahem závěrečné zprávy jsou vždy posuzováni žadatelé osobně seznámeni a mají možnost se k ní vyjádřit.

OTÁZKY A ODPOVĚDI

Jak dlouho trvá celý proces posuzování a přípravy?

Jedná se o náročný proces, délka celého procesu by neměla přesáhnout dobu 1 roku.

Můžu z procesu přípravy a posuzování odstoupit?

Ano, odborné posuzování a příprava je cestou jak si odpovědět na otázku „**Chci být skutečně pěstounem?**“. Může se stát, že si v průběhu přípravy uvědomíte, že by Vám role náhradního rodiče nevyhovovala.

Můžu si vybrat posuzujícího psychologa, posuzující pracoviště?

Ne. Posuzování je realizováno podle spádových oblastí a dle aktuální kapacity odborných pracovníků.

Můžu se vyjádřit jaké dítě bych chtěl/a přijmout do péče?

V průběhu zvláště přípravy budete mít prostor pro to, abyste si ujasnil/a své možnosti a kompetence v péči o přijaté dítě. Vždy ale platí pravidlo, že se hledá rodina pro dítě nikoliv dítě pro rodinu.

Připraví mne příprava na všechno?

Není v možnostech ani cílem přípravy připravit na všechny situace, které mohou nastat. Osobní příběh každého přijímaného dítěte je jiný. Vydat se na cestu náhradního rodičovství vyžaduje veliké úsilí také v oblasti sebevzdělávání, které je v případě pěstounských rodičů povinné. V situacích, kdy se náhradní rodiče cítí v péči o dítě nejistí, se kdykoliv můžou obrátit se svými obavami na Centrum psychologické pomoci, které působí jako doprovázející organizace pro pěstounské rodiče. Formou odborného sociálního poradenství jsme také připraveni poskytnout pomoc adoptivním rodičům.



PŘIJETÍ A PŘEDÁVÁNÍ DĚTÍ V PROCESU NRP

Osoby, které úspěšně absolvovaly odborné posouzení a přípravu na přijetí dítěte se následně nacházejí v období čekání na konkrétní dítě, délku tohoto období nelze stanovit, může se jednat o týdny, měsíce, roky.

Vždy se hledá rodina pro dítě nikoliv dítě pro rodinu. Odborníci z řad psychologů a sociálních pracovníků se tedy zaměřují na příběh a potřeby konkrétního dítěte a snaží se zvolit nejvhodnější náhradní rodiče mezi žadateli o přijetí dítěte do NRP. Žadatelé o PPPD mohou již v této fázi uzavřít „Dohodu o výkonu pěstounské péče“ s doprovázející organizací, která je jim oporou a průvodcem ještě před přijetím dítěte a také v jeho samotném průběhu, pomáhá pěstounským rodičům zabezpečit významné informace o přijímaném dítěti.

Poté, kdy je vybrána a kontaktována náhradní rodina následují pečlivě připravené kroky vedoucí k přijetí dítěte do rodiny. Jedná se o složitý proces, kterého se účastní vždy pracovníci OSPOD v případě osvojení, v případě pěstounské péče a pěstounské péče na přechodnou dobu také doprovázející organizace.

Zvláštní situací je pak předávání dítěte z pěstounské péče na přechodnou dobu zpět do jeho biologické rodiny nebo do dlouhodobé pěstounské, případně adoptivní péče. Doprovázející organizace je v období předávání i po něm podporou předávajícím i přebírajícím rodičům. Přechod dítěte k nové rodině, jeho konkrétní průběh a načasování je vždy prováděno podle připraveného individuálního plánu.





NAŠE SLUŽBY PRO RODINY VYKONÁVAJÍCÍ NÁHRADNÍ RODINNOU PÉČI

SLUŽBY PRO DLOUHODOBÉ I PŘECHODNÉ PĚSTOUNSKÉ RODINY

Zabezpečujeme dlouhodobou podporu všem členům pěstounských rodin, jsme tzv. doprovázející organizací a osobou pověřenou k výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Způsob naší podpory vychází z novely Zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, která přinesla změny v oblasti výkonu pěstounské péče. Dle této novely uzavírají od 1. 1. 2013 pěstounské rodiny písemně „Dohodu o výkonu pěstounské péče“ s osobou pověřenou k výkonu SPOD.

Obsahem dohody jsou podrobnosti týkající se výkonu práv a povinností pečující osoby. **Na základě uzavření dohody poskytuje Centrum psychologické pomoci dlouhodobou a bezplatnou podporu pěstounským rodinám, prostřednictvím následujících služeb:**

- odborné doprovázení při výkonu pěstounské péče
- odborné sociální poradenství
- psychoterapie a psychologické poradenství
- vzdělávání a víkendové vzdělávací pobyty
- podpora vztahů dítěte s jeho biologickou rodinou (asistovaný kontakt dítěte s jeho biologickou rodinou)
- pomoc při zajištění osobní péče o přijaté dítě

Jednotlivé služby jsou blíže popsány na následujících stránkách.





SLUŽBY PRO OSVOJITELSKÉ RODINY

Situace rodiny, která dítě adoptuje je v mnohém odlišná od situace rodin pěstounských, přesto nelze pochybovat o tom, že pro ně může být velmi významná a podporující přítomnost odborníka, který jim poskytne prostor pro sdílení svých obav a pocitů. Osvojitelským rodinám poskytujeme tento bezpečný prostor formou odborného sociálního poradenství, tzn. konzultacemi s psychologem.

Jsme připraveni pomáhat formou odborného sociálního poradenství v situacích kdy:

- **Potřebujete pomoci v období po přijetí dítěte do rodiny (období adaptace).**
- **Chtěli byste poradit, jak mluvit s dítětem o faktu adopce, pomoci s vytvořením příběhu, jak s dítětem mluvit o jeho biologických rodičích.**

- **Vaši blízcí zastávají negativní postoj k adopci dítěte.**
- **Cítíte se nejistí v roli rodiče.**
- **Chtěli byste pomoci s výchovnými problémy svěřeného dítěte.**
- **Máte nadměrné obavy o zdraví svého dítěte a je to pro Vás zatěžující.**

Odborné sociální poradenství je poskytováno bezplatně, a pokud si budete přát i anonymně. V případě zájmu o bližší informace a sjednání schůzky mohou kontaktovat zájemci, kterékoliv z našich pracovišť.

ODBORNÉ DOPROVÁZENÍ PŘI VÝKONU PĚSTOUNSKÉ PÉČE

Na základě uzavření „Dohody o výkonu pěstounské péče“ získává pěstounská rodina svého průvodce - klíčového sociálního pracovníka.

Klíčový sociální pracovník je pěstounské rodině oporou a pomáhá ji vytvářet vhodné zázemí pro výkon pěstounské péče, jeho pozice vůči pěstounům je partnerská nikoliv kontrolní (kontrolní funkci zastává OSPOD). Nabízí rodině příležitost sdílet důvěrně a otevřeně své obavy a starosti.

Dlouhodobě provází rodinu na cestě s přijatými dětmi a pomáhá rodičům rozvíjet jejich schopnosti a dovednosti potřebné pro péči o dítě. Společně s rodinou vyhodnocuje situace přijatého dítěte a plánuje péči o něj. Klíčový sociální pracovník se s rodinou pravidelně setkává, minimálně jednou za dva měsíce, v případě potřeby častěji.

KLÍČOVÝ SOCIÁLNÍ PRACOVNÍK:

- pomáhá zvládat období adaptace při přijetí dítěte do péče
- je oporou v období před převzetím dítěte do PPPD, během něj a po něm
- pomáhá řešit a zvládat problémy spojené s výchovou a péčí o dítě
- poskytuje poradenství v oblasti získávání finanční podpory
- zprostředkovává kontakty na návazné služby
- sestavuje s pěstounem plán péče o dítě
- provází a podporuje během budování vztahů a kontaktů dítěte s jeho biologickou rodinou
- komunikuje s OSPOD a koordinuje společně s ním aktivity v zájmu dítěte
- zajišťuje respitní péči pro pěstounské rodiny

Doprovázení staví na předpokladu, že vzájemný kontakt bude probíhat jako dlouhodobá spolupráce.



PODPORA PŘI BUDOVÁNÍ A ROZVÍJENÍ VZTAHŮ DÍTĚTE S JEHO BIOLOGICKOU RODINOU

Pro děti, které nemohou vyrůstat se svými biologickými rodiči, může být původní rodina zdrojem vztahů důležitých pro jejich osobní růst a utváření vlastní identity. Pozitivní vztah k členům původní (vlastní) rodiny je také základem pro to, aby dítě mělo možnost vrátit se do své vlastní rodiny, v případě že pomínou okolnosti, pro které bylo umístěno mimo ni.

Pro náhradní rodiče představuje budování a rozvíjení vztahů svěřeného dítěte s jeho biologickou rodinou nelehký úkol.

Podporu při jeho plnění nabízíme prostřednictvím klíčového sociálního pracovníka a psychologů, kteří jsou připraveni být oporou ve všech situacích spjatých s navazováním, udržováním a rozvíjením vztahů dítěte s jeho původní (vlastní) rodinou (rodiče, prarodiče, tety a strýcové, sourozenci).

Podpora a rozvíjení vztahů může probíhat formou vytvoření tzv. knihy života, korespondenčního či telefonického kontaktu nejen s rodiči, ale také s prarodiči,

sourozenci, dalšími členy širší rodiny.

Dalším ze způsobů, jak se budování a rozvíjení vztahů dítěte s jeho biologickou rodinou realizuje je tzv. **asistovaný kontakt dítěte s biologickou rodinou**. Jedná se o osobní setkání dítěte a dalších členů jeho původní rodiny. Setkání je vždy plánováno pečlivě krok po kroku a vždy tak, aby bylo pro dítě bezpečné, probíhá vždy za přítomnosti klíčového sociálního pracovníka, odbornou podporou může být také psycholog.

„Nikdo nemůže příbuzným, kteří dítěti přímo neubližovali, zabránit aby se o dítě zajímali. Pěstouni tedy s dítětem přijímají také svým způsobem i jeho rodinu a měli by to zvládnout.“

sociální kurátor



PSYCHOTERAPIE A PSYCHOLOGICKÉ PORADENSTVÍ

Vykonávat roli náhradního rodiče je velmi náročný úkol, který s sebou přináší vedle radosti také řadu obtížných situací a stresujících momentů. Na všechny situace není možné být připraven a každý pěstoun se může ocitnout v situaci, kdy si neví rady s výchovou dítěte nebo se také sám cítí unaven.

Nejen v těchto případech zajišťujeme odbornou psychologickou a psychoterapeutickou péči. Naši psychologové jsou připraveni pomoci při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě. Odbornou péčí a podporu věnují také všem členům pěstounských rodin v oblasti vztahových a individuálních problémů.

*„Máte-li obavy,
sdílejte je s námi.“*

Naši psychologové a sociální pracovníci jsou zde pro Vás, aby Vám pomohli přijmout roli náhradního rodiče a v situacích když:

- se cítíte nejistí v roli náhradního rodiče
- není respektována autorita
- cítíte vnitřní konflikt mezi tím, co prožíváte a požadavky Vašeho okolí
- Vás trápí narušené vztahy v rodině
- na Vás doléhají zdravotní problémy
- se snažíte překonat generační rozdíly mezi Vámi a dětmi svěřenými do péče
- dítě neprospívá ve škole
- dítě trápí psychické nebo zdravotní obtíže
- nevíte jak zvládnout kontakt svěřeného dítěte s jeho biologickou rodinou

a v mnoha dalších situacích, které mohou nastat...

VZDĚLÁVÁNÍ

Neustálé vzdělávání je významnou aktivitou podporující výkon pěstounské péče. Pro pěstouny vytváříme příležitosti pro splnění jejich zákonného nároku na vzdělávání a umožňujeme jim naplnit vzdělávací povinnost 24 hodin vzdělávání, kterou ukládá zákon o SPOD.

Vzdělávání začíná v procesu přípravy na přijetí dítěte do péče a dále je na něj navázáno při výkonu pěstounské péče různými formami setkávání, které jsou zaměřeny na témata z oblasti náhradní rodinné péče:

- Jak vychovávat děti v pěstounské péči
- Kontakty dítěte s biologickou rodinou a identita dětí v NRP
- Zvládání stresu při výchově dětí v pěstounské péči
- Jak nevyhořet v profesi pěstouna a duševní hygiena pěstounů
- Odměny a tresty ve výchově přijatých dětí
- Děti drogově závislých matek
- První pomoc u dětí
- Problémy v oblasti psychického vývoje

- Výchova dětí v pubertě a příprava na zletilost dítěte a jeho odchod
 - Manipulace s kojenci
 - Šikana ve škole
- Další témata vycházející z potřeb pěstounů

Klíčové sociální pracovnice sestavují společně s pěstouny vzdělávací plán a potvrzují jeho plnění. Konkrétní formy a obsah vzdělávacího plánu vycházejí z aktuálních potřeb a možností pěstouna. Snažíme se hledat taková témata, která posilují rozvoj rodičovských schopností a dovedností. Při pořádaných vzdělávacích aktivitách se vždy snažíme nastavit je tak, aby měli pěstouni možnost být jejich aktivními účastníky a probíraná témata si prožili také na sobě místo pouhého pasivního vnímání prezentovaných informací.

Vnímáme také specifické vzdělávací potřeby pěstounů na přechodnou dobu a vzdělávací aktivity jim přizpůsobujeme. Pořádáme také kluby pěstounů a supervizní setkání.





FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

KURZY A SEMINÁŘE

Zpravidla se konají na našich poradnách pod vedením externího lektora. Je možnost se také zúčastnit vzdělávání pořádaného jinou institucí. Hlídní dětí v průběhu vzdělávání na našich poradnách je zajištěno.

VÍKENDOVÉ VZDĚLÁVACÍ POBYTY

Zajišťujeme pro pěstouny víkendové vzdělávací pobyty, které jsou zaměřeny na konkrétní téma. Pěstouni mají možnost výměny zkušeností a sdílení, vzájemné podpory. V rámci pobytů je také možnost využít odborné sociální a psychologické poradenství. Pro děti je v průběhu vzdělávání pěstounů zajištěn program, který zahrnuje volnočasové a seberozvojové aktivity.

KLUBOVÁ SETKÁNÍ

Pro pěstounské rodiny zajišťujeme v rámci povinného vzdělávání klubová setkání. Probíhají pod vedením klíčového sociálního pracovníka, popřípadě

externího psychologa nebo také samotných pěstounů. Jedná se spíše o neformální setkávání, kde se Vám formou částečně řízené diskuze snažíme poskytnout prostor pro sdílení Vašich zkušeností, obav a pocitů.

Setkání trvají zpravidla 2 - 3 hodiny, účast na nich je dobrovolná.

INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Na všech pracovištích je pěstounům k dispozici knihovna s odbornou literaturou a dalšími vzdělávacími materiály.

Soustavně se snažíme hledat a vytvářet podmínky pro další formy vzdělávání, tak aby splnilo svůj hlavní účel tj. pomáhat pěstounům zvládat péči o přijaté dítě.

POMOC PŘI ZAJIŠTĚNÍ OSOBNÍ PÉČE O PŘIJATÉ DÍTĚ

Nabízíme pěstounům pomoc se zajištěním krátkodobé péče o svěřené dítě v případě nemoci a ošetřování člena rodiny, vyřizování nezbytných osobních záležitostí apod. Zajišťujeme hlídání dětí během vzdělávání, které u nás pěstouni absolvují.

V rámci dlouhodobé odlehčovací služby tzv. dovolené mají pěstouni možnost odpočinout si, načerpat síly a využít čas sami pro sebe. Pěstouni mají nárok na 14 kalendářních dnů dovolené (respitní péče) ročně, tzn. zajištění celodenní péče o svěřené děti od dvou let věku.



FINANČNÍ PODPORA PĚSTOUNSKÉ PÉČE

V této části průvodce bychom Vám rádi zmínili alespoň základní informace k systému finanční podpory výkonu pěstounské péče. Finanční podpora je poskytována prostřednictvím příspěvků, odměn a dávek, jejichž cílem je vytvořit zázemí dítěti a osobám, které o něj pečují, tedy zastupují v péči o něj jeho biologické rodiče.



PŘÍSPĚVEK NA ÚHRADU POTŘEB DÍTĚTE

Jedná se o pravidelný měsíční příspěvek, který umožňuje dítěti v péči pěstounů zajištění jeho potřeb.

Jde-li o dítě, které je podle zákona o sociálních službách osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, je příspěvek vyšší.

VĚK DÍTĚTE	PŘÍSPĚVEK	DÍTĚ VE VĚKU	Do 6 let	6 - 12 let	12 - 18 let	18 - 26 let
do 6 let	4 500 Kč	Dítě ve stupni závislosti I (lehká závislost)	4 650 Kč	5 650 Kč	6 450 Kč	6 750 Kč
6 - 12 let	5 550 Kč	Dítě ve stupni závislosti II (středně těžká závislost)	5 550 Kč	6 800 Kč	7 800 Kč	8 100 Kč
12 - 18 let	6 350 Kč	Dítě ve stupni závislosti III (těžká závislost)	5 900 Kč	7 250 Kč	8 300 Kč	8 600 Kč
18 - 26 let	6 600 Kč	Dítě ve stupni závislosti IV (úplná závislost)	6 400 Kč	7 850 Kč	8 700 Kč	9 000 Kč

FINANČNÍ PODPORA PĚSTOUNSKÉ PÉČE

ODMĚNA PĚSTOUNA

Výše odměny pěstouna činí za kalendářní měsíc:

8 000 Kč,

- je-li pečováno o jedno dítě,

12 000 Kč,

- je-li pečováno o 2 děti,

20 000 Kč,

- je-li pečováno alespoň o 3 děti,

- je-li pečováno alespoň o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost),

- jde-li o osobu v evidenci, a to i v případě, že nepečuje o žádné dítě, nebo

24 000 Kč,

- pečuje-li pěstoun alespoň o 1 dítě, které mu bylo svěřeno na přechodnou dobu, a toto dítě je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni závislosti II – IV.

PŘÍSPĚVEK PŘI PŘEVZETÍ DÍTĚTE

Nárok na příspěvek při převzetí dítěte má osoba pečující, která převzala dítě do pěstounské péče.

Výše příspěvku při převzetí dítěte činí, jde-li o dítě ve věku do 6 let 8 000 Kč, dítě ve věku 6 - 15 let 9 000 Kč a u dítěte ve věku 15 - 26 let 10 000 Kč.

DALŠÍ MOŽNOSTI FINANČNÍ PODPORY

- Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla
- Příspěvek při ukončení pěstounské péče
- Peněžitá podpora v mateřství
- Rodičovský příspěvek

Podrobné informace k podmínkám a způsobům čerpání finanční podpory jsou uvedeny v zákoně o sociálně právní ochraně dětí.





NEPŘÍMÁ FINANČNÍ PODPORA PĚSTOUNSKÉ PĚČE

Za nepřímou finanční podporu pěstounské péče lze považovat státní příspěvek 48 000 Kč, který čerpají pověřené osoby – doprovázející organizace na základě uzavření „Dohody o výkonu pěstounské péče“ s pěstounskou rodinou.

Tento příspěvek slouží k zabezpečení odborných služeb, které poskytuje organizace pěstounské rodině. Jedná se o služby, které vycházejí z potřeb dítěte, které vyrůstá v pěstounské péči.

- doprovázení klíčovým sociálním pracovníkem
- odborné sociální poradenství
- psychoterapie a psychologické poradenství
- vzdělávání a vzdělávací pobyty
- pomoc při zajištění osobní péče o přijaté dítě

System hospodaření s příspěvkem lze do jisté míry přirovnat k systému zdravotního pojištění, které staví na principu solidarity a potřeby. Služby jsou poskytovány přiměřeně tomu, jak je klienti potřebují.

Např. lze předpokládat, že pěstounská rodina pečující o dvě děti vyžadující intenzivní péči psychologa, bude využívat služby ve větším rozsahu než rodina pečující o dítě, které péči psychologa nevyžaduje.

Přesné podmínky a možnosti hospodaření s příspěvkem stanovuje zákon. Doprovázející organizace podléhají kontrole úřadu práce, která se zaměřuje na způsoby a hospodárnost nakládání s finančními prostředky.

*„Hledá se rodina do
každého počasí.“*

REALIZUJEME PROJEKT DEJME DĚTEM RODINU

V rámci projektu Dejme dětem rodinu propagují naši pracovníci a dobrovolníci myšlenku pěstounství – formy náhradní rodinné péče o děti, které vlastní rodinu ztratily a potřebují rodinnou péči.

Život v rodině pro tyto děti není samozřejmou věcí. I když je tato životní zkušenost základní výbavou člověka pro celý jeho život. Dítě bez rodičů je obrazně v situaci, kdy má za úkol přeplavat oceán bez lodi a kormidelníka. Nemá po svém boku rádce, učitele, pomocníka, milující osobu, která ho dobrým slovem povzbudí, smutek odežene, radost podpoří, nemá vedle sebe bytost, které na něm záleží. Je na všechno samo. A tak plave jak o život, učí se přežít, jak se dá, učí se tvrdou životní zkouškou, že je v životě samo a nikomu na něm nezáleží.

Takové dítě hledá přístav – potřebuje náhradní rodinu, kde pozná a zažije teplo lid-

ského vztahu, kde ucítí, že někomu na něm záleží a má o něj starost. Rodinu nemůže nic nahradit, žádný inkubátor, žádný přeprychově zařízený dětský domov.

Všem zájemcům o podrobnější informace o pěstounské péči a její specifické formě pěstounské péči na přechodnou dobu poskytuje CPP kompletní poradenský servis.

Projekt Dejme dětem rodinu je realizován především na nejrůznějších akcích pro veřejnost v Moravskoslezském kraji, například Lidé lidem, Tátafest, Muzejní noc, Den sociálních služeb, atd. Projekt je nedílnou součástí naší činnosti v oblasti náhradní rodinné péče a jeho hlavním cílem je posílit povědomí a informovanost široké veřejnosti o náhradní rodinné péči a zvýšit počet zájemců o ni.





KONFERENCE

Každoročním vyvrcholením projektu je uspořádání konference pro širokou laickou i odbornou veřejnost. Obsahem konference jsou témata z oblasti náhradní rodinné péče a aktuální problémy, se kterými se děti v náhradní rodinné péči, náhradní rodiče, státní správa, doprovázející organizace a další instituce potýkají. Poslední konference pořádaná v roce 2015 nesla podtitul „Radosti a strasti náhradních rodičů“.

Podrobné informace o projektu DEJME DĚTEM RODINU jsme pro Vás připravili na webových stránkách www.dejmedetemroдинu.cz.

V roce 2015 podpořila NADACE ČEZ projekt Dejme dětem rodinu částkou 200 000 CZK. Tento příspěvek nám pomohl zprostředkovat mnohé odborné služby dětem v pěstounské péči jako hipoterapie, muzikoterapie, canisterapie. Díky pří-

spěvku jsme také zajistili několika desítkám pěstounů na přechodnou dobu kurz v dotykové terapii. V neposlední řadě jsme také z těchto finančních prostředků vydali publikaci, kterou teď držíte v rukou, a která pomáhá v osvětě v oblasti náhradní rodinné péče.

Zaujala Vás myšlenka pěstounství nebo přemýšlíte o tom, že byste se stali náhradními rodiči? Neváhejte kontaktovat, kterékoliv z našich pracovišť. Rádi Vám telefonicky i osobně poskytneme bližší informace.

*„Děti v domovech
vyrůstají, ale v rodinách
budou opravdu žít.“*



www.cepp.cz